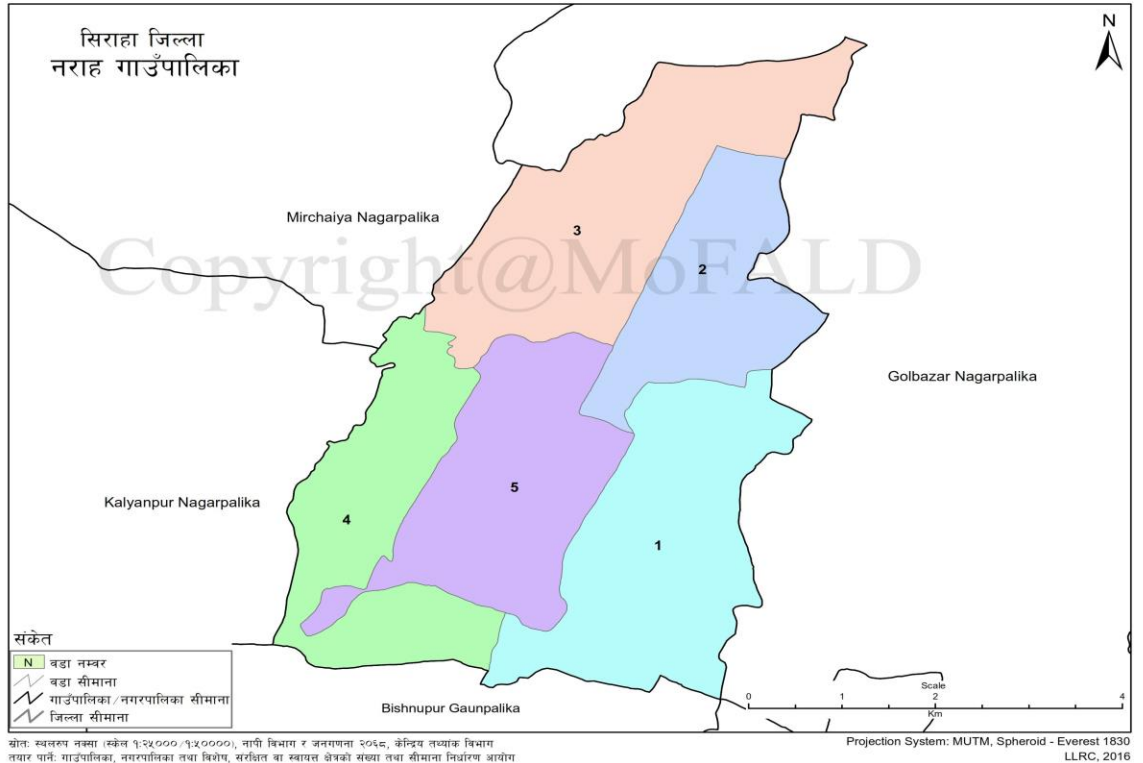

सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम Accelerating Sanitation and Water for All (ASWA-II)

कार्यान्वयन योजना (२०१६-२०२२)

नराहा गाउँपालिका

सिराहा

1- ASWA- II Naraha Rural Municipality

प्रदेश नं २
फाल्गुन २०७४
बिषयबस्तु तालिका

सि.न.	बिषय	पेज न.
१	अध्यक्षको शुभकामना मन्तव्य	३
२	नराहा गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय	४
३	नराहा गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाइको अवस्था	४-५
४	खानेपानी तथा सरसफाइका क्षेत्रहरु, सवलपक्षहरु र अवरोधहरु	४-७
५	सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम (ASWA-II) को परिचय	८
५	नराहा गाउँपालिकामा सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रमको औचित्य	८
६	कार्यक्रमको ढाँचा	९-१०
७	कार्यक्रम ब्यवस्थापन क. संस्थागत ब्यवस्था ख. बजेट प्रवाह ग. कार्यक्रम ब्यवस्थापन तथा अनुगमन संयन्त्र घ. दिगोपना ड. मुल्यांकन	१०-११
८	अनुमानित बजेट	११
९	कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना	१२-१३

अध्यक्षको शुभकामना मन्तव्य

नरहा गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

नरहा, सिरहा-जिल्ला
प्रदेश नं. २ (नेपाल)

प.सं.: -२०७४/०७५
च.नं.: - ३०६
मिति: -२०७४/०२/०३

मन्तव्य

नरहागाउँपालिका सिराहाका साविकका ५ वटागाविसहरु समावेश गरी २०७३ मा नेपाल सरकारबाट गाउँपालिका घोषणाभएको हो । नरहागाउँपालिकाको सम्पूर्ण घरधुरीमा सरसफाइको पहुँच पुर्याई २०७४ चैत्र ०५ गतेका दिन गाउँपालिका खुल्ला दिसामुक्त घोषणा गरिएको छ । यस गाउँपालिकाले आगामी ५ वर्ष भित्रपूर्ण सरसफाई उन्मुख गाउँपालिका निर्माण गर्ने आगामी लक्ष्य लिएको छ । युनिसेफ नेपालबाट सञ्चालन हुनलागेको सबैका लागि सरसफाइ र खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम(Accelerating Sanitation and Water for all-ASWA-II) ले हाम्रो प्रयासमा उल्लेखनीय सहयोग पुर्याउने छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

यस ASWA-II कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना यस पालिकाका सरोकारवालाहरु संगको अन्तरक्रिया र व्यापक छलफल बाट प्राप्त भएका सल्लाह सुझावहरुलाई आत्मसाथ गर्दै तयार पारिएको हो । तसर्थ यस कार्यक्रमको कार्यान्वयन योजनाले खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छताका कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गर्न मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ भन्ने विश्वास लिएको छु । यस कार्यमा सहयोग र सहकार्य गर्नमा गाउँपालिका प्रतिबद्धता व्यक्तगर्दै आर्थिक तथा प्राविधिक रुपले सहयोग गर्नुहुने DFID / UNICEF दुबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

रामशरण यादव
अध्यक्ष

नरहा गा.पा.

१. नराहा गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

यस गाउँपालिका साविकको साविकका लालबन्दीदेवीपुर, चन्द्रअयोध्यापुर, बर्चवा र नराहा बलकौवा गा.वि.स.हरू समायोजन भई निर्माण २०७३ सालमा भएको हो । यस गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल २९.२८ वर्गकिलोमिटर रहेको छ । यहाँको कूलजनसंख्या १९,३६९ (जनगणना २०६८ अनुसार) रहेको छ । यस नगरपालिकामा ५ वटा वडा रहेका छन् । यो सर्लाही जिल्लाकै सबैभन्दा कम क्षेत्रफल भएको गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा गोलबजार नगरपालिका पश्चिममा कल्याणपुर र मिर्चैया नगरपालिका उत्तरमा गोलबजार नगरपालिका र दक्षिणमा विष्णुपुर गाउँपालिका रहेका छन् । ऐतिहासिक स्थलको रूपमा यस गाउँपालिकामा सलहेश र लोइनिया दह रहेको छ ।

२. नराहा गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाइको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रमा दीगो र व्यवस्थित स्रोत सहितको खानेपानी आपूर्ति प्रणाली विकास हुन सकेको छैन । ट्यूब वेल, इनार नगरवासीको खानेपानीको प्रमुख स्रोतका रूपमा रही आएका छन् । प्रयोगमा रहेका अन्य स्रोतहरूमा निजी धारा, सार्वजनिक धारा तथा मूल रहेका छन् । एउटै स्रोतबाट पर्याप्त र नियमित खानेपानी आपूर्तिको सुनिश्चितता नभएका कारण एउटै घरपरिवारले विभिन्न स्रोतबाट खानेपानी आपूर्ति/उपभोग गर्ने गरेको स्थिति छ । जस मध्ये वडा नं. २ र ३ मा अन्य वडाको तुलनामा खानेपानीको समस्या रहेको छ । यस गाउँपालिकाको १ देखि ५ नम्बर वडाहरूमा ३,४७७ घरधुरीमा ३,४७७ घरधुरीमा शौचालय रहेको यही तथ्याङ्कलाई आधार मान्ने हो भने १०० प्रतिशत घरमा शौचालय छ ।

खानेपानीका लागि विभिन्न स्रोतहरूको प्रयोग भइरहेको अवस्थामा विभिन्न घरपरिवारको खानेपानीको प्राथमिक स्रोत (सम्बन्धित घरपरिवारको खानेपानीको मुख्य स्रोत) देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका २. १. खानेपानीको प्राथमिक स्रोत

सि.न.	नराहा गाउँपालिका खानेपानीको प्राथमिक स्रोत	घर संख्या	प्रतिशत
१	निजी धारा	१८३	४।९८
२	ट्यूबवेल	३०४७	८२।९६
३	इनार/कुवा (ढक्कन भएको)	५	०।१४
४	इनार/कुवा (खुल्ला)	३३९	९।२३
५	नदि कुलो नहर पोखरीको पानी प्रयोग गर्ने	५१	१।३९
६	मुलको पानी प्रयोग गर्ने	३	०।०८
७	अन्य	४५	१।२३
	जम्मा	३६७३	१००

स्रोत : केतवि, २०६८

यस नराहा गाउँपालिकामा शतप्रतिशत घरमा चर्पी रहेको छ । यद्यपी यस गाउँपालिकामा खासगरी बानीमा परिवर्तन गर्नुपने भन्ने देखिएको छ ।

तालिका २.२ चर्पीको उपलब्धता

वडा नं.	कुल घरपरिवार सख्या	चर्पी भएका घरपरिवार	चर्पी नभएका घर संख्या
१	७२८	७२८	०
२	११७२	११७२	०
३	उपलब्ध भएन	उपलब्ध भएन	
४	७४१	७४१	०
५	८३६	८३६	
प्रतिशत		१००	

स्रोत: जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, डिसेम्बर २०१७

३. खानेपानी तथा सरसफाइमा काम गर्ने संघसंस्थाहरु

खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रमका लागी अन्य संघ संस्थाहरु कार्यरत नरहेको ।

४. खानेपानी तथा सरसफाइका अवरोधहरू

गाउँपालिका स्तरीय ASWA -II को योजना तर्जुमा गोष्ठीमा भएको छलफलको आधारमा निम्नलिखित सवल पक्ष र अवरोधहरू विश्लेषण गरिएको छ ।

क्षेत्रहरू	सवल पक्ष	अवरोधहरू
नीति तथा रणनीति	<ul style="list-style-type: none"> ● जिल्ला र पालिकाको खुला दिसामुक्त अभियानको रणनीतिक योजना छ । ● खुला दिसा गर्न हुँदैन भन्ने नयाँ मान्यताको शुरु भैरहेको छ । ● शौचालय निर्माणको लागि नगरपालिकाबाट विपन्नहरूको लागि सहयोग गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ● गाउँपालिकाको WASH Plan छैन । ● खुला दिसा मुक्त अभियानलाई निरन्तरता दिन सामाजिक नीति नियम स्थापित भएको छैन, जुन अत्यन्त जरुरी छ । ● भान्सा सफा हुनुपर्छ भन्ने छ तर शौचालय सफा हुनुपर्छ भन्ने मान्यता स्थापित हुन सकेको छैन । ● साबुन पानीले हातधुने बानी सामाजिक मान्यताको रूपमा स्थापित छैन । ● अभैपनि धेरै मानिसमा खुल्ला रूपमा दिसापिसाब गर्ने पुरानो बानी हटेको छैन । ● साना शहरी योजनाबाट शौचालय निर्माणमा बढी अनुदान गरिएको र साना शहरी योजनाको कार्यक्रम क्षेत्र बाहिर सहयोग नभएकोले अभियान सञ्चालनमा समस्या भएको । ● चर्पी र स्वच्छताको क्षेत्र भनेको अन्य संघ संस्थाले निर्माण गरिदिने कुरा हो भन्ने मान्यता समाजमा विद्यमान छ ।
संस्थागत ब्यवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ● जिल्लामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति क्रियाशिल छ । ● नगरपालिका तहमा नगर स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन भएको छ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको गठन कुनै पनि वडामा भएको छैन । ● कार्यक्रम ब्यवस्थापनको लागि जिम्मेवार शाखा र ईकाइ गठन भएको छैन ।

वित्तीय	<ul style="list-style-type: none"> ● समुदायबाट खानेपानीको योजनाहरुको लागि बजेट र योजना माँग छ तर सरसफाइको लागि योजना र बजेट माँग छैन । 	<ul style="list-style-type: none"> ● शौचालय निर्माणको लागि अनुदानको माग बढी छ । विपन्न समुदाय र जग्गा नभएकाहरुको लागि शौचालय निर्माणको लागि बढी लगानी गर्न आवश्यक छ तर त्यस बमोजिम लगानीको लागि स्रोत कम छ ।
योजना र अनुगमन	<ul style="list-style-type: none"> ● नेपाल सरकारको नयाँ संघीय संरचना र यसको अधिकारमा क्षेत्रभित्र आफ्नो पालिकाको सहभागितात्मक योजना निर्माण गर्ने व्यवस्था सुनिश्चित गरेको छ । ● जिल्ला स्तरीय खुला दिसामुक्त योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन भैरहेको छ । ● यस नगर पालिकाको खुला दिसामुक्त सम्बन्धी कार्य योजना छ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● निर्माण भएका शौचालयहरु मध्ये भण्डै एक तिहाइ सफा र प्रयोग योग्य छैनन् । ● धेरै घरका चर्पीहरुमा उपयुक्त वायुद्वार (Ventilation), ढोका र छाना छैनन् । मर्मत सम्भार गर्ने प्रचलन कम छ । केही जाती विशेषमा पुरुषहरु आफ्नो शौचालय र घरको अन्य सरसफाइ गर्ने काम पनि गर्दैनन् । ● निर्माण शौचालय बाल मैत्री र अपाङ्ग मैत्री नभएको
क्षमता अभिवृद्धि	<ul style="list-style-type: none"> ● खुला दिसामुक्त अभियानमा समुदाय स्तरमा आवश्यक प्रज्वलक तथा सरसफाइ स्वसेवकहरु छन् । ● जिल्ला तहमा आवश्यक मात्रमा प्रशिक्षकहरु छन् । ● खानेपानी र सरसफाइ सम्बन्धी सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामग्री उपलब्ध छ । विकास साभेदार संस्थाहरुको जनशक्ति संचालित अभियानमा परिचालन गरिएको छ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा नगरको आफ्नै जनशक्ति छैन ।

५. सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रमको परिचय

नेपालले विगतका केहि वर्षहरुमा खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा उल्लेखनिय उपलब्धि हासिल गरेको छ । हालको नेपालको सरसफाइ ९६ प्रतिशत पुगेको छ भने ८५ प्रतिशत जनसंख्यामा खानेपानी सुविधाको पहुँच छ । स्रोत: खानेपानी तथा ढल निकास विभाग २०७४ ।

नेपाल सरकारको नेतृत्वमा भएको यो अभियानमा विभिन्न विकास साझेदासका साथै युनिसेफ नेपालको पनि योदान रहेको छ । सन् २०१३ देखि २०१७ मा ५ वर्षको युनिसेफ नेपालको Country Program अन्तर्गत सञ्चालित Accelerating Sanitation and water for All कार्यक्रमले पनि योगदान गरेको छ । त्यसैको सिकाइ र उपलब्धीको आधारमा सन् २०१८ देखि २०२२ सम्मको युनिसेफ नेपालको राष्ट्रिय योजना अन्तर्गत पनि प्रदेश नं. २ का ८ वटै जिल्लाका ४० भन्दा बढी गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरुमा सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लागिएको छ । यो नगरपालिका पनि यस मध्येको एक हो ।

६. नराहा गाउँपालिकामा सबै र सधैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानी कार्यक्रमको औचित्य

खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता यस गाउँपालिकाको प्रमुख प्राथमिकताको क्षेत्र हो । अझ पनि यस गाउँपालिकाको ३६७३ (के.त.वि. २०६८) घरधुरी मध्ये ९.२३ प्रतिशत घरधुरीले शुद्ध खानेपानीमा पहुँच नभएका देखिन्छ र शत प्रतिशत घरधुरीको शौचालयमा पहुँच भएपनि करीव एक तिहाइमात्र सञ्चालनमा छन भने अन्य शौचालय प्रयोगमा ल्याउन यस कार्यक्रमको आवश्यक छ । सबै १३ विद्यालयहरुमा आधारभूत शौचालय र खानेपानीको सुविधा छ । विद्यालयमा भएका शौचालयहरु मध्ये ४८ प्रतिशत प्रयोग विहिन तथा प्रयोग गर्न लायक छैनन् । विद्यालयहरुमा भएका खानेपानी र सरसफाइ सुविधा सञ्चालनमा ल्याउन पनि यो कार्यक्रमको आवश्यकता छ ।

स्वच्छताको हिसावले यो समुदायमा कति प्रतिशत घरमा मात्र साबुनको उपलब्धता छ भन्ने तथ्याङ्क नै छैन । महत्वपूर्ण समयमा हात धुने मानिसको संख्या पनि कमी नै छ । यसमा ब्यापक परिवर्तन ल्याउन पनि यो कार्यक्रमको आवश्यकता छ ।

स्वास्थ्य संस्थाहरुमा भएका खानेपानी र सरसफाइ सुविधा पनि भण्डै ५० प्रतिशत सेवाग्राहीहरुका लागि प्रयोग योग्य छैन र पहुँचमा पनि छैन ।

७. कार्यक्रमको ढाँचा

क. लक्ष्य

लक्षित क्षेत्रका गरिब जनता, विशेषगरी महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य, पोषण तथा जीवनस्तर सुधारिएको हुनेछ ।

ख. नतिजा

लक्षित क्षेत्रका गरिब तथा संकटासन्न जनता, विशेषगरी महिला तथा बालबालिकाले सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइका सेवाहरु र स्वच्छताका अभ्यास दिगो रूपमा उपभोग गरेका हुनेछन् ।

ग. कार्यक्रम क्षेत्र

यस गाउँपालिकाको १ देखि ५ वडाहरु मध्ये सबै वडाहरुमा यो कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

घ) उपलब्धि र क्रियाकलापहरु

सन् २०१८ देखि २०२० सम्म कार्यान्वयन चरण र २०२१ देखि २०२२ सम्म अनुगमन चरण सञ्चालन हुनेछ । यस अवधिमा कार्यक्रमको उपलब्धी यस प्रकार हुनेछ ।

उपलब्धी नं.	उपलब्धी	क्रियाकलाप
उपलब्धि १	<ul style="list-style-type: none"> • ३७४ घरमा शौचालय निर्माण भै आधारभूत सरसफाइमा पहुँच पुगेको हुनेछ । • खुला दिसामुक्त घोषणा भएका समुदाय मध्ये ९० प्रतिशत समुदायले निरन्तरता पाउनेछन् ।	<ul style="list-style-type: none"> • ३७४ घरमा सुधारिएको चर्पी निर्माणमा सहजिकरण • खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा र त्यसको दीगोपना • साबुनपानीले हात धुने कार्यको प्रवर्द्धन
उपलब्धि २	लक्षित क्षेत्रका ५५० जनताको आधारभूत र सुरक्षित खानेपानीको सुविधामा उपभोग गरेका हुनेछन् र ३ वटा समुदाय सुरक्षित पानी पिउने समुदायको रूपमा घोषणा हुनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> • खानेपानी योजना निर्माण र पुनःनिर्माण • खानेपानी सुरक्षा र खानेपानी सुरक्षा योजना तयार तथा कार्यान्वयन • पानी शुद्धकरणका विधीहरुको प्रवर्द्धन
उपलब्धि ३	३ वटा विद्यालय र ४ वटा स्वास्थ्य संस्थामा उपयुक्त र प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिएका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरु निरन्तर प्रयोगमा रहनेछन् ।	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यालयमा खानेपानी, शौचालय र सामुहिक हातधुने सुविधा निर्माण, व्यवस्थापन र सञ्चालन • साबुन पानीले हातधुने अभियान सञ्चालन • बाल क्लव गठन र परिचालन • महिनावारी सरसफाइ व्यवस्थापन • स्वास्थ्य संस्थाहरुमा खानेपानी, शौचालय र हातधुने सुविधा निर्माण • साबुन पानीले हातधुने सुविधाहरुको निर्माण, संचालन र दीगोपना
उपलब्धि ४	नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई सबलिकरण गर्न नगरको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी योजना निर्माण भै कार्यान्वयन भएको हुनेछ	<ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत सर्वेक्षण • खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना • क्षमता विकास क्रियाकलाप • संस्थागत विकास

द. कार्यक्रम व्यवस्थापन

क. संस्थागत व्यवस्था

गाउँपालिकामा रहने मुख्य संगठनात्मक ढाँचाको आधारमा कार्यक्रम व्यवस्थापनको लागि उपयुक्त सहायक संरचनाहरू खडा गरिनेछ । जस्तै: सबैभन्दा माथिल्लो निकायमा गाउँ स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति रहनेछ र त्यसको मातहतमा वडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति र वडा समन्वय समितिका मातहतमा विद्यालय स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समन्वय एवं खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ताहरू रहनेछन् । कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि टोल विकास संस्थाहरूलाई पनि आधारभूत संगठनको रूपमा परिचालन गरिनेछ ।

ख. बजेट प्रवाह

नेपाल सरकारको संघीय वजेट व्यवस्थापन नीति अनुरूप युनिसेफ नेपालबाट वजेट प्रवाह गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

ग. कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा अनुगमन संयन्त्र

खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम यस गाउँ पालिकाको सामाजिक विकास शाखा अन्तर्गत राखिनेछ । उक्त शाखामा यो कार्यक्रम व्यवस्थापनका लागि एकजना सम्पर्क व्यक्ति तोकिनेछ । आवश्यकता अनुसार शाखाले खानेपानी तथा सरसफाइ इकाइ स्थापना गर्न सक्नेछ । साथै नगरपालिकाले साभेदार संस्थाको सहकार्यमा आवश्यक कर्मचारीहरूको व्यवस्था गर्नेछ । कार्यक्रमको अनुगमनको लागि अलग्गै अनुगमन योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । सोही बमोजिम प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने र अभिलेखीकरणका गरिनेछ ।

घ. दिगोपना

सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम कार्यअवधी ५ वर्षको हुनेछ । जस मध्ये ३ वर्षको अवधी योजना कार्यान्वयन चरण र बाँकी २ वर्षको अवधी योजना अनुगमन, मुल्याङ्कन र सुपरिवेक्षणको हुनेछ । कार्यक्रमको दिगोपना नै यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य रहेको छ। यो कार्यक्रमको दिगोपनाको लागि स्थानीय सरकारको सरसफाइ तथा खानेपानी योजनाको मुल प्रवाहमा समाहित गराइ यसको दिगोपन सुनिश्चित गरिनेछ । कार्यक्रमको प्रत्येक चरण जस्तै योजना निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्यांकन र लाभहरूको बाँडफाँडमा लक्षित वर्गको सहभागिताको सुनिश्चितता गराइने छ । कार्यक्रमको प्रत्येक चरणमा निश्चित मापदण्ड बनाइ योजना अनुगमन गरिने छ ।

ड . मुल्यांकन

तेस्रो पक्षद्वारा कार्यक्रमको शुरुवात , मध्य तथा अन्तिममा गरी तीन चरणमा आधारभुत सर्वेक्षण तथा मुल्याङ्कन गराइने छ । मुल्याङ्कन प्रतिवेदनका आधारमा आएका सुझावहरूलाई विभिन्न तहमा छलफल गरि आगामी योजना र रणनीति र तय गरिने छ ।

९. बजेट

यस कार्यक्रमको कूल बजेट रु.५८,९३,०००।०० युनिसेफ नेपालबाट उपलब्ध गराइनेछ । यो बजेट नतिजाको आधारमा तय गरिएको छ । यो बजेट र कार्यक्रम नगर सभाबाट पारित गरिने छ ।

सबका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम (Accelerating Sanitation and Water for All (ASWA-II))

कार्यान्वयन योजना २०१८ देखि २०२२ सम्म

नराहा गाउँपालिका, सिराहा

मुख्य उपलब्धी	मुख्य क्रियाकलाप	लक्षित जनसङ्ख्या	वर्ष				जम्मा बजेट
			कार्यक्रम वर्ष २०१८ देखि २०२० सम्म		अनुगमन तथा मूल्यांकन वर्ष २०२१ देखि २०२२ सम्म		
			नराहा गाउँपालिका	सुनसरी नैपाल	नराहा गाउँपालिका	सुनसरी नैपाल	
उपलब्धि १: ३७४ घरमा शौचालय निर्माण भै आधारभूत सरसफाइ र स्वच्छतामा पहुँच पुगेको हुनेछ र खुला दिसामुक्त घोषणा भएका समुदाय मध्ये १० प्रतिशतले निरन्तरता पाउनेछन् ।	☐ ३७४ घरमा सुधारिएको चर्पी निर्माणमा सहजिकरण ☐ खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा र त्यसको दीगोपना ☐ स्वच्छता अभियान (साबुनपानीले हात धुने कार्यको प्रवर्द्धन र महिनावारी सरसफाइ प्रवर्द्धन), ☐ साना बालबालिकाहरूको दिसा व्यवस्थापन	१,९४५	३९६,०००	१८५,०००	५८१,०००		
उपलब्धि २: लक्षित क्षेत्रका ५५० जनसंख्यामा आधारभूत र सुरक्षित खानेपानीको सुविधामा पहुँच पुगेको हुनेछ र ३ वटा समुदाय सुरक्षित पानी पीउने समुदायको रूपमा घोषणा भएको हुनेछ ।	☐ खानेपानी योजना निर्माण र पुननिर्माण ☐ खानेपानी सुरक्षा योजना तयार तथा कार्यान्वयन ☐ पानी शुद्धिकरणका विधीहरूको प्रवर्द्धन र प्रयोग	५५०	२,०६९,०००	३१८,०००	२,३८७,०००		
उपलब्धि ३: दुई वटा विद्यालय र एकवटा स्वास्थ्यसंस्थामा उपयुक्त र प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिएका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरू निरन्तर प्रयोगमा रहनेछन् ।	☐ विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, शौचालय र सामुहिक हातधुने सुविधा निर्माण, व्यवस्थापन र मञ्चालन ☐ विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा साबुन पानीले हातधुने अभियान मञ्चालन ☐ विद्यालयमा बाल क्लब गठन र परिचालन ☐ विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा महिनावारी सरसफाइ व्यवस्थापन	३	४५०,०००	७५,०००	५२५,०००		
उपलब्धि ४: यस पालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई सबलिकरण गर्न नगरको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी योजना निर्माण भै कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।	☐ आधारभूत र अद्यावधिक समेक्षण एवं अभिलेखीकरण ☐ पालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा ☐ क्षमता विकास र ज्ञान व्यवस्थापन ☐ संस्थागत सुदृढिकरण र परिचालन ☐ प्राविधिक सहयोग र सामाजिक परिचालन	१	१,५००,०००	९००,०००	२,४००,०००		
	जम्मा		४,९१५,०००	१,४७८,०००	६,३९३,०००		

